

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «КОБЧЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF KOVCHENKO v. UKRAINE)**

(Заява № 37138/04)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

21 грудня 2010 року

Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Кобченко проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Райт Маруст (Rait Maruste), *Голова*,

Миряна Лазарова-Трайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska),

Здравка Калайджиева (Zdravka Kalaydjieva), *судді*,

та Стівен Філліпс (Stephen Phillips), *заступник Секретаря секції*,

після обговорення за зачиненими дверима 30 листопада 2010 року постановляє таке рішення, що було ухвалено в той же день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявою (№ 37138/04), яку 9 жовтня 2004 року подав до Суду проти України відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянин України пан Володимир Володимирович Кобченко (далі — заявник).

2. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений — пан Ю. Зайцев.

3. 21 жовтня 2009 року Голова п'ятої секції вирішив комунікувати Уряду скарги щодо тривалості провадження. Відповідно до Протоколу № 14 Конвенції заява була передана комітету у складі трьох суддів.

ФАКТИ

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився в 1955 році та проживає у м. Дніпропетровську, Україна.

5. 11 грудня 1998 року місцева поліклініка на запит роботодавця заявника надала довідку (далі — довідка), що підтверджувала проходження заявником лікування тривалістю вісім місяців. У довідці також було зазначено діагноз заявника та рекомендовано його роботодавцю не залучати заявника до роботи нічним сторожем, не допускати емоційних перевантажень та ненормованих робочих днів.

6. 17 грудня 1998 року заявника було звільнено з роботи за станом здоров'я. У задоволенні його позову до колишнього роботодавця про поновлення на роботі та стягнення заборгованості із заробітної плати було остаточно відмовлено ухвалою Верховного Суду України

від 7 вересня 2001 року. Суди встановили, *inter alia*, що довідка відповідала закону та не порушувала права заявника на повагу до особистого життя, оскільки його діагноз також було зазначено в лікарняних листах, які знаходились у роботодавця.

7. 22 серпня 2000 року заявник звернувся до Ленінського районного суду м. Дніпропетровська з позовом до місцевої поліклініки про відшкодування шкоди та визнання довідки незаконною, оскільки її було видано на порушення його права на повагу до особистого життя.

8. 5 травня 2001 року вказаний суд передав позов заявника за підсудністю до Амур-Нижньодніпровського районного суду м. Дніпропетровська (далі — районний суд).

9. Листом від 20 листопада 2001 року голова районного суду повернув позовну заяву заявнику у зв'язку з недотриманням ним процесуальних вимог, однак відповідного рішення щодо цього постановлено не було.

10. 17 грудня 2001 року за скаргою заявника апеляційний суд Дніпропетровської області (далі — апеляційний суд) зобов'язав Голову районного суду прийняти рішення щодо позовної заяви заявника відповідно до вимог процесуального законодавства.

11. 13 лютого 2002 року ухвалою районного суду позовну заяву визнано такою, що не подана.

12. 23 квітня 2002 року апеляційний суд скасував ухвалу від 13 лютого 2002 року як необґрунтовану та повернув справу до районного суду для вирішення питання про прийняття позовної заяви.

13. 27 червня 2002 року районний суд прийняв позовну заяву до розгляду та призначив судові засідання.

14. Після проведення декількох судових засідань 19 квітня 2004 року районний суд відмовив заявнику у задоволенні позову, визнавши його необґрунтованим. Районний суд зазначив, зокрема, що законність довідки вже була перевірена судами під час розгляду позовної заяви заявника до його роботодавця, а відповідні рішення суду набрали законної сили і були обов'язковими.

15. 14 липня 2004 року апеляційний суд відмовив у задоволенні апеляційної скарги заявника, визнавши її необґрунтованою, та залишив рішення від 19 квітня 2004 року без змін.

16. 12 серпня 2004 року заявник звернувся з касаційною скаргою до Верховного Суду України. 11 липня 2005 року Верховний Суд України повідомив заявнику, що у нього на розгляді перебуває велика кількість справ, однак планувалось вжиття певних заходів.

17. 16 червня 2007 року апеляційний суд Автономної Республіки Крим, діючи як суд касаційної інстанції, відмовив у задоволенні касаційної скарги заявника, визнавши її необґрунтованою.

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ ЩОДО ТРИВАЛОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ

18. Заявник скаржився, що тривалість провадження у його справі за позовом до місцевої поліклініки була несумісною з вимогою «розумного строку», закріпленою пунктом 1 статті 6 Конвенції, відповідні частини якого передбачають таке:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...».

19. Уряд висловив заперечення проти цього твердження заявника.

20. Період, який має бути взятий до уваги, розпочався 22 серпня 2000 року та закінчився 16 червня 2007 року. Відповідно провадження, про яке йдеться, тривало шість років і дев'ять місяців у судах трьох інстанцій.

A. Прийнятність

21. Суд вважає, що скарга заявника не є явно необґрунтованою у розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Відповідно вона має бути визнана прийнятною.

B. Суть

22. Уряд зазначив, що тривалість провадження була розумною, а національні судові органи діяли з належною ретельністю. У цьому зв'язку Уряд посилався на кількість та регулярність проведених судових засідань та відсутність суттєвих затримок, відповідальність за які несуть національні суди. Уряд також стверджував, що сторони, відповідальність за дії яких не несе держава-відповідач, спричинили певні затримки під час провадження, що розглядається, наприклад, шляхом неявки в судові засідання, подачі клопотань про відкладення судових засідань, зміни позовних вимог та подачі скарг на судові рішення.

23. Заявник не погодився, що тривалість періоду, який розглядається, була розумною.

24. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження повинна визначатись у світлі відповідних обставин справи та з огляду на такі кри-

терії: складність справи, поведінка заявника та відповідних органів влади, а також важливість предмета спору для заявника (див., серед багатьох інших джерел, рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [ВП], заява № 30979/96, п. 43, ЄСПЛ 2000-VII).

25. Повертаючись до обставин цієї справи, Суд зазначає, що предмет справи заявника не міг вважатися особливо складним, а рішення національних судів значною мірою ґрунтувались на висновках, досягнутих за результатами розгляду справи заявника про поновлення його на роботі (див., наприклад, рішення у справі «Дульський проти України» (*Dulskiy v. Ukraine*), заява № 61679/00, пункт 75, від 1 червня 2006 року).

26. Суд не приймає твердження Уряду про те, що заявник сприяв збільшенню тривалості оскаржуваного провадження. Заявнику не може бути поставлено за провину подання ним скарг та використання доступних для нього засобів за національним законодавством з метою захисту своїх інтересів (див. рішення у справі «Сілін проти України» (*Silin v. Ukraine*), заява № 23926/02, пункт 29, від 13 липня 2006 року). У цій справі Суд не вбачає значних періодів затримки, відповідальним за які був заявник (див., наприклад, рішення у справі «Світлана Науменко проти України» (*Svetlana Naumenko v. Ukraine*), заява № 41984/98, пункт 82, від 9 листопада 2004 року).

27. Також має бути зазначено, що поведінка сторін не звільняє державу-відповідача від відповідальності, оскільки організація провадження таким чином, щоб воно було швидким та ефективним, є завданням саме національних судів (див., наприклад, рішення у справах «Скордіно проти Італії (№ 1)» (*Scordino v. Italy (no. 1)*) [ВП], заява № 36813/97, пункт 183, ЄСПЛ 2006-V, та «Нестерова проти України» (*Nesterova v. Ukraine*), заява № 10792/04, пункт 43, від 28 травня 2009 року). Суд доходить висновку, що у цій справі немає затримок, спричинених поведінкою заявника, які б не мали зараховуватись до загальної тривалості провадження.

28. Суд зазначає, що розгляд справи до ухвалення судом першої інстанції рішення по суті тривав близько трьох років та восьми місяців (див. пункти 7–14 вище), а розгляд касаційної скарги заявника тривав більше двох років та десяти місяців (див. пункти 16–17 вище), що не може вважатись розумним та належним здійсненням правосуддя.

29. Суд неодноразово констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, які піднімають питання, подібні до тих, що розглядаються у цій справі (див. рішення у справах «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*), зазначене вище, та «Єфіменко проти України» (*Efimenko v. Ukraine*), заява № 55870/00, пункт 58, від 18 липня 2006 року).

30. Розглянувши всі надані матеріали, Суд зазначає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатних переконати його дійти

іншого висновку в цій справі. З огляду на свою практику з цього питання, Суд доходить висновку, що у цій справі тривалість провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку».

31. Відповідно мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ІНШІ СКАРГИ

32. Заявник також скаржився за пунктом 1 статті 6 Конвенції на несправедливий результат розгляду справи за позовом до місцевої поліклініки, неправильні оцінки доказів судом та тлумачення законодавства. Він також скаржився за статтею 8 Конвенції, що довідка містила його персональні дані та була видана на порушення його права на повагу до особистого життя.

33. Уважно розглянувши твердження заявника з урахуванням усіх наявних у нього матеріалів та в тій мірі, в якій вони охоплюються його компетенцією, Суд визнає, що вони не містять жодних ознак порушення прав і свобод, гарантованих Конвенцією.

34. Отже, ця частина скарги має бути відхилена відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції як явно необґрунтована.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

35. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

36. Заявник вимагав 50 000 євро відшкодування моральної шкоди.

37. Уряд заперечив проти цих вимог.

38. Суд зазначає, що заявник зазнав моральної шкоди. Однак, здійснюючи оцінку на засадах справедливості, Суд присуджує заявнику 600 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові та інші витрати

39. Заявник не подав жодних вимог щодо компенсації судових витрат. Тому Суд нічого не присуджує.

С. Пеня

40. Суд вважає за належне призначити пеню виходячи з граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції щодо надмірної тривалості провадження прийнятною, а решту скарг у заяві — неприйнятними.

2. *Постановляє*, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців з дня, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 28 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявнику 600 (шістсот) євро відшкодування моральної шкоди, разом з будь-якими податками, які можуть нараховуватись; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(b) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на вищезазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою і повідомлено письмово 3 березня 2011 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Стівен ФІЛЛІПС
(Stephen Phillips)
Заступник Секретаря

Райт МАРУСТ
(Rait Maruste)
Голова